

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket
a kiadóvival mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Népoktatásunk államosítása.

Csongrád város népoktatási intézeteinek államosítása helyi népoktatásügyi történelmünkben oly kimagasló mozzanat lesz, melyhez nem csekélyebb jelentőségű dolog fűződik, mint városunk népoktatás ügyének fellendülése.

Népoktatásunk államosítása tanügy-férfiaira nézve kezdetét jelenti egy ugy anyagi, mint tanügyi szempontból összehasonlíthatlanul jobb jövőnek, a községre nézve pedig egy örökösen nagyobbodó, súlyosbodó teheher emelkedése megszűntének.

Csongrád városára nézve népoktatásügyének államosítása nem kis dolog, amit bizonyít azon körülmény, hogy népoktatási intézeteink fentartása az iskolai költségvetés szerint évenként megközelítőleg 33 ezer forintot emésztett fel, melyből levonva a nagy nehezen kikönyörgött 12,964 forint államsegélyt, majd 20 ezer forint az, mennyibe Csongrád városának a községi népoktatási intézetek évenként fentartása került, mely pótdobban való kivetés útján nyert fedezetet.

Csongrád város bel- és külterületén levő minden-napi összes tanköteleseinek száma a múlt évi összeírás

szerint, 3123-at tett ki, melyből, 2197. látogatta az iskolát, míg 916. nem részesült oktatásban, mégis mit tapasztalunk, azt, hogy eddig felállított osztályaink valamennyie népesebb, mint mennyit az 1868. XXXVIII. t. cz. egy osztályba tanítani megenged.

A ma iskolát nem látogató 916. tanköteles oktatásáról szintén nekünk kötelességünk gondoskodni, az iskolák szaporításának nem állhatunk utjába mindörökké azzal az elvvel, melyet egyik községi képviselő ur hangoztatott, hogy nincs pénz: mert még, ha a törvény nem kötelezne is rá, az egyik polgártársunk, ki ép ugy viseli a közoktatás terheit, mint a másik, ép ugy megkövetelheti, hogy gyermekének neveléséről gondoskodjunk, mint az, ki esetleg az iskola környéken lakik, sőt erre kell, hogy kötelezzék bennünket ama a nép iránt érzett s fennen hangoztatott testvériségi s egyenlőségi ideális érzetünk is. Ha 80-ával vesszük is osztályonként a még iskolába nem járó tanköteleseket, 12 osztályt kellene azok elhelyezésére rövid, 4-5 évi időköz alatt felállítani; annak pedig minimális költsége 6000 frt, mely a községi pótdótot 9-10 % -al ugatratná fel.

Csongrád város képviselő testü-

letének f. hó 13 án hozott közgyűlési határozata, melylyel a miniszter által szövegeztetett s Dr. Tergina Gyula vármegyei kir. tanfelügyelő ur által bemutatott szerződéseket némi módosítással, a hetek ellenzése daczára, elfogadta, a mellett, hogy megmentette városunkat a folyton növekedő arányban reá nehezedő tehertől, egyuttal kifejezést adott ama fenkölt gondolkodásának, melylyel tanügyét tőle telhetőleg eddig is támogatta. Ezért a magatartásért a képviselőtestület józanul gondolkozó többségét s az azt vezető férfiakat köszönet illeti meg.

Mert hiszen, hogy a hetek ellenkezését a maga értékére reducáljuk, szívesen bebizonyítjuk itt a fehéren feketével, hogy mennyivel inkább előnyösebb Csongrádra nézve az, ha államosít, mintha nem államosít.

A magas állammal kötendő szerződéseink szerint, az elemi iskolánál kéri az állam, az egyenes adó 10 % -át, ami megközelítőleg 6500 frtot tesz ki s azt amit eddig is tettünk az iskolák fűtéséhez fűtő anyagot s a megfelelő számú tantermeket. Az 1896/7 évben személyi kiadásokra az államsegélyen kívül 5008 frtal járult a község, a dologi kiadásokra pedig 6185 frt van előirányozva, mely együttesen 11,193 frtot tett ki.

TÁRGZA.

Évfordulón.

Öltözzön a magyar nemzet
Feketébe, gyászba,
Fájdalomtól zokog a szél
Szerte e hazába!

Feslő virág kelyhét csukja,
Nem nyílik ki addig,
Míg a völgyben, a hegyek közt
Bus énekeszó hangzik.

A szabadság templomába
Imádkozni menjünk,
Ha soha nem, de e napon
Honfinak kell lennünk.

Kiterítve a ravatal,
Lobognak a gyertyák:
Galambfőhár aggastyánok
Egyre őt siratják...

Kossuth Lajos porladozik
Édes anyaföldben,
Hogy a magyar boldog lesz még:
Azt álmódja ott lenn.

Sághy Mihály.

Ez ám a lány.

Irta: Vass Géza.

Csinos volt, szép volt, de nagyon is fiatal arra, hogy férjhez menjen. Tavaly még bokorugró kurta szoknyában járt s ma már asszony, a kin egyáltalában nem látszott meg a zárdai nevelés fűszerege. Sőt ha őszintén akarunk szólani, be kell vallanunk, hogy a kacórságnak minden kellékével rendelkezik, a mit örvényre is juttatott, a hol csak lehet, akár van rá szükség, akár nincs. Eleven, tüzről-pattant menyecskevé nőtte ki magát s elszédít minden embert, a kit utjába vet a sors haragja. Kínos, bánt, kegyetlenkedik a kacórságával, de a férjén kívül nem mondhatja más, hogy a kívánatos asszonyka perszelő szerelmében sütkérezett volna.

S a férje? Óh, nagyszerűen jött létre ez a házasság. Ismeretségük körében óriási szenzációt szült, mikor Terike választása köz tudomású lett. Bészéltek arról heteken át három vármegyében s nevettek a szegény Bonti Laczi rovására egy egész életre valót.

De nevetettek is.

Tudni való, hogy Bonti Laczi elvesztette a fejét és sülve-főve a Terike udvarában csapta a szelet. Megrészegült a nézésétől, vére forrott a tekintetétől, villanyos ütés járta át

minden tagját egy futó kézzorításától. Fél éjszakákon ott kóborolt az ablakai alatt, a mikor Terikék aludtak s fiatal diákhöz illő idealizmussal szötte ábrándjait, vajjon mire gondol álomában, vajjon gondol e reá s ha nem, ki az a boldog, az a szerencsés, a kire gondol s a kit neki minden áron meg kell gyilkolnia.

Terike tudta, hogy a fiatal ember nyakig kozmás, hogy bolondul érte reszkető féltéssel s szereti jobban, mint a hogy megérdemelné. Játszott, kaczerkodott vele s ez a magaviselet még jobban ingerelte a gyehennaként lobogó lángtengert Nyilatkozni azonban nem volt bátorsága. Talán félt, hogy ki nevetik, talán félt a kosártól, elutasítástól, talán azért, hogy minél tovább riagathassa magát boldog illuziójában, remélve a jobbat s várva az alkalmat, a mely majd megérkezik valaha.

Egy zsaron történt. Terike szebb, kedvesebb, elragadóbb volt, mint máskor s vidám pajzanságával bearanyozta az egész társaságot. Laczi az ablakmélyedésbe dőlve, majd megvette a szemével. Koronkiut megsimogatta a homlokát, hogy széjjel ne pattanjon az a forró, izzó szenvedélyek hullámszáma miatt. Dühöngő féltés fogta el, ha valakinek

Ha már most ebből az állam által kért 6500 frtot levonjuk, még mindig 4693 frtunk marad meg, melyből az iskolákhoz szükséges fűtőanyagot beszerezhetjük, s az esetleges tatarozásokat eszközölhetjük, az pedig oly nagy összeget soha fel nem emészt.

De ez az előny még nagyobb s határozottabban kitűnik a polgári fiúiskolánál, melynek évi kiadása 6309. frt, melyből ha az állam által adott 3848. frt segélyt levonjuk, községi pótdó utján lesz fedezendő 2461 forint, míg az állam erre tőlünk csupán 1500. frt évi hozzájárulást kér.

Ámde, ha úgy az elemi a mint polgári iskoláknál nem is nyernének egy krajezárt sem, a képviselőtestületnek mégis kötelessége volt az államosításba belemenni, mert általa megnyerjük azt, mit a magunk erejéből felállítani soha nem bírtunk volna: az állami polgári leány iskolát, melyre műveltségi szempontból ép oly szükség van egy 22 ezer lakosságu községnek, mint a vallásosság tekintetéből a templomra, vagy a papra.

Ami az egyesek által anyira féltett vallás-erkölcsi oktatást illeti, nyugodtak lehetnek, hogy mint a nevelés alapjára, inkább fog arra az állami iskola gondolt fordítani, mint a községi, hol a hitfelekezet tartoznék azt ellátni. Mert csak nézzünk szét most itthon, milyen alapon áll nálunk a vallásoktatás. A katolikus vallás oktatást, részben, minden díjazás nélkül, a tanítók nyakába raktuk, kiknek azonban meg van tiltva a magyarázat, működésük tere tehát csupán a beemlézésre s kikérdezésre szorul.

A magyarázatokról a katolikus papok tartoznának gondoskodni, kiknek egyik része a néppárti sajtókaró szerkesztésétől, másik része hivatalos elfoglaltságától, nem érvén rá, a tanuló csak a templomban láthatja a

papot, magyarázat nélkül nem érti meg a mit bemagolt, ilyenek után lehet-e azután szó vallásoktatásról?!

Az állam a vallás oktatásról való ily lanyha gondoskodást nem engedi meg, példa van rá nem egy, hol maga szervez fizetéses hitoktatói állásokat, alkalmazra segédlelkészeket, hogy a vallásoktatást, mint a nevelés alapját, mennél magasabb nivóra emelje.

Nagy előny az államosítás az alkalmazott tanerőkre is, a mennyiben a polgáriskolai tanárok rangosztályba jutnak, az elemi iskolai tanítók törzs fizetését pedig a szerződés évi 500 frtban állapítja meg, melylyel az 1893. évi május 1-én 10201. sz. a kiadott magas rendelet szerint 20,000-nél több lakossággal bíró községben 150 frt lakbér jár.

Hogy azután az így nyert fizetési többletet a tanítók mire fogják fordítani, ahhoz a jövőben — hála érte a jó Istennek — Hegyi Antalnak semmi köze sem lesz, épen úgy, mint ahogy ma a tanítók nem kérdezik meg Hegyi Antalt, minek neki az az évi minimális 10,000. frt jövedelem, — fölösleges részén anyai nyomort lehetne enyhíteni.

Az államosítás által maga a tanúgy is sokat nyer, hogy egyebet ne mondjunk az által is, mert megszabadul az eddig leginkább, lenyűgöző politika békítőitől.

A tanerők jobb javadalmazásuk az anyagi gondoktól való felmentésük folytán arra serkentetnek, hogy hivatásuknak élve, növendékeikkel mennél nagyobb eredményt érjenek el. Szóval minden arra mutat, hogy az államosítás egy jobb kort fog városunk népoktatás ügyében megteremtteni, mely hivatva lesz azt, neki lendületet adva, felvirágoztatni.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet célja és szervezete.

Hazánk szőlőhegyeit elpusztította a phylloxera!

Szőlőink megsemmisülésével elveszett egy mérhetlen nagy nemzeti vagyon, szőlőtermelő népünk elszegényedett s egy igen nagy részök a koldusbottól menekülendő, Amerikába és Szlavoniába vándorol.

Társadalmunk a szőlők pusztulása után agoniába esett, sem bátorsága, sem pénze nem volt, de még ut és mód sem volt arra, hogy új szőlőket miként ültessen, a kipusztultakat miként rekonstruálja, a kezdeményezést az államtól várta, sőt még ma is ott állunk, hogy szőlőtermelőink nagyrésze mindent az állam hatalomtól vár, pénzt, talajt, szakértelmet!

Az állam az elpusztult szőlők rekonstruálása s új szőlők telepítése tekintetében megteaz ugyan minden tőle telhetőt, azonban e tekintetben e legnagyobb feladat nem az államra, hanem a társadalomra harul. Az állam adhat segélyt, adhat olcsó kölcsönt a szőlőtelepítőnek, de nem adhat kész, kellő szakértelemmel betelepített szőlőt, ezt megtenni a társadalom feladata. Ezen társadalmi feladat keresztülvitelét vállalta magára az országos szőlőtelepítő szövetkezet.

Mert ugyan mit ér a segélylyel, mit ér az olcsó kölcsönrel a közép és kis szőlőtermelő, ha nincs megfelelő szőlőtalaja s ha nem bír szakértelemmel az új szőlőkülturában. Megfelelő talajba szakértelem nélkül ültetett es kezelt szőlők csak a nemzeti vagyon további pusztulását mozditják elő.

„Kész szőlőt a termelő kezébe”! Ez jelszava az országos szőlőtelepítő szövetkezetnek.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet az egész országra kiterjeszti tevékenységét és az elpusztult szőlők rekonstruálása, új szőlők telepítése, a kor színvonalán álló egészséges munkairány követése, a hazai csemegeszőlő és borkészletnek külföldön biztos és állandó piacok szerzése stb. által vissza akarja hódítani veszendőbe ment nemzeti nagy kincsünket, a „szőlőt”, és ezzel biztosítani akarja szőlőművelő népünk vagyonszerését s ezreknek nyújtandó biztos alapot a tisztességes megélhetésre. A szövetkezet működését egyenlő arányban terjeszti ki úgy a kötött, mint a homoktalajon levő szőlőkülturára.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet feladatainak megvalósítása céljából azon tagjai számára, a kiknek sem szőlőtalajok, sem pénzük, sem szakértelmük nincs, szőlőterületeket vásárol, azokat beülteti, par-

szólott, nevetett, a mi szintén komikus helyzetbe sodorta.

Oda intette a legintimussabb barátját Pataki Ferkót, a kire Teruska, sem más lány nem gyakorolt a legkevesebb vonzerőt.

— Ferkó, — szólította meg szenvedélytől remegő hangon. Te okos, tapiutatos és higgadt ember vagy; a d j n e k e m t a n á c s o t.

— Tanácsot? Miről jó az?

— Nagyon szerelmes vagyok.

— Tudom, Terikébe.

— Tudod? Ki árult el?

— Ki más, mint magad!

— Laczi nagy szemeket meresztett.

— Mit csináljak?

— Vedd el.

— Hiszen ezt akarom. De hogyan?

— Furesa! Kérd meg és punktum.

— Nem merem.

— Ostobaság! Miért nem? Fiaitai vagy, csinos vagy, jó állásban, nem haltok éhen. Hozzad megy s el van intézve a dolog.

— Gondolod? Hát ha kosarat ad.

— Azért kell megpróbálni. Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát,

Te Ferkó! nekem mindig hűséges jó barátom voltál.

— Az vagyok most is, különösen, ha nem fogsz érzelegni.

Egy nagy sziveséget tehetnél, a mivel egész életre lakóteleznél.

— Na!

— Lásd, én bátortalan vagyok, te meg merész. Beszélj a leánnyal, beszélj a lelkére okosan, szép szóval s hűséges hű szolgád leszek mindörökké.

Ferkó kényesnek találta a megbízatást s egy időig szabadkozott. Laczi addig-addig rimázkodott, mignem így kiáltott föl:

— Jó, megteszem a mi tőlem telik.

— Még ma, ugy-e?

— Rögtön.

*

Pataki Ferkó s a lány egy egy bizalmas suttogóban foglaltak helyet, a hol nem látta őket senki s a hol háborítlanul lehetett beszélgetni.

A társaság észre sem vette, mikor Ferkó karou fogta a leányt, a félreeső sarokba vezette s kényesítette, hogy leüljön.

— Valami mondanivalóm lesz.

— Magának?

Szinte hihetetlen és éppen hozzám! Történik még esoda a világon!

— Ámbár nem tudom megmagyarázni,

mit jelentsen ez a kifejezés, de ha arra érti, hogy kegyeddal komoly dologgal óhajtanék szólani, hát csakugyan van még csoda.

— Csupa fül vagyok. Rajta tehát.

— Kisasszony, bizonyára nem újság kegyed előtt, hogy ön nagyon szép, kedves, elragadó, szóval, hogy megfogta valakinek a szivét.

— Ah! az angol beszél így! kiáltott Terike felcsillámló szemekkel s közelebb huzta a székét gavallérajkoz.

— Igen, én beszélék. Hallgasson meg kisasszony. Valaki, nem messzire tőlünk, remegő szívvvel gondol most mindkettőnkre. A válasz lesujthatja, felemeli.

Én az utóbbiban bizom. Szereti, imádja kegyedet annak rendje és módja szerint s megesküdött, hogy kegyeden kívül nem lesz senki a felesége. Kissé bátortalan, de igen jó gyerek, a ki mintaférjnek ígérkezik s kegyedet teljes boldogság várja az oldala mellett. Mit mondjak neki? Igen, nem!

Terike szikrázó szemekkel pattant fel az ülésből s nyakig elpirult, komolylyá vált az édes, mosolygó arcz.

— Tehát nem ön? Más?

Ezzel leborult az asztalra s elkezdett szívmélyéből keservesen zokogni.

czellázza s nekik a vételárnak 10—15 év alatt kisebb részletekben leendő törlesztés-mellett tulajdonukba bocsátja.

Azon tagjainak, kiknek talajuk van, de pénzüik és szakértelmük nincs, talaját beülteti, őket szakképzett kezelők által az új kulturába bevezeti s a beültetésért járó munkadíjat hosszabb lejáratu kölcsön formájában szedi be tőlük. hogy ki-ki szőlőter-mése egy töredékéből könnyedén törleszt-hesse tartozását: végül azon tagjai részére, a kiknél csak a szakértelem és jártaság hiányzik, a szövetkezeti telepeken munka-sokat és szőlőkezelőket képez.

Nagy, sőt kiváló súlyt fektet a szövetkezet a homoki szőlőkultúrára a minden erejével azon lesz, hogy a homoki szőlők telepítését még az által is előmozdítsa, hogy igyekezni fog megnyerni a saját jótállása mellett, pénzüintézeteket arra, hogy az állam által garantizált (15 millió) kölcsönhöz hasonló feltételek mellett homoki szőlőkre is engedélyezzenek törlesztéses kölcsönöket. Ilyen kedvezményre a homoki szőlők jövedelmezésüknél fogva méltán igényt tarthatnak!

A szövetkezet ezen nagy feladatai mellett tagjai egyéb szőlőszeti szükségleteit is ellátandja, nevezetesen európai és amerikai szőlővesszőket, oltványokat tömegesen termel s azokat tagjainak jutányosan bocsátja rendelkezésére, valamint a tagok vessző-készletei eladását közvetíti, államilag segélyezett anya- és minta szőlőtelepeket létesít, karónyerés céljára akácosokat ültet és kosárfűzt termel.

Tagjai körében a szakértelmet igen olcsó szaklap kiadása által is terjeszti a szőlőszeti mellékterményeket feldolgozza s a jobban nem értékesíthető borokból cognacot gyárt.

Szőlőszetünk felvirágoztatására azonban mindez nem elég, mert mit ér a leg-szebb szőlő, mit ér a legjobb bor, ha nincs rá vevő. A szövetkezet működésének egyik fő csoportja leendő a szőlőtermények jó áron való s biztos értékesíthetésének keresztül-vitele.

Ezen cél elérésére szövetkezet tagjai bor és csemege szőlőkészleteinek eladását közvetíti, külföldi piacokat keres fel és nyer meg. külföldi kereskedőket hív be, hogy tagjai szőlőjét és borait lehető jó áron eladhassa. Sőt ennél sem áll meg, hanem ha nagyobb bor mennyiségek állanak majd rendelkezésére a monarchia, esetleg a külföld nagyobb városaiban mintapinczékét és kiméréseket állít fel, továbbá szőlő- és borkiállításokat és auctiókat rendez.

Mindezek oly nagyhorderejű feladatok,

melynek czéltudatos megvalósítása nélkül szőlőink helyreállítva, szőlőtermelő népünk a koldusbottól megmentve s szőlő és borkereskedelmünk felvirágoztatva nem lesz s nem lehet soha.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet székhelye Budapest.

A működéséhez szükséges tőke 100 korona névértékű üzletrészek kibocsátása által képezetik. Az üzletrészek havi 10 koronás részletekben is fizethetők. A szervezési költségek fedezésére minden üzletrész után a jegzés alkalmával 2 korona beirata-si díj fizetendő.

A szövetkezet ügyeit Budapesten az igazgatóság vezeti a felügyelőbizottság ellenőrzése mellett. A vidéki ügyvitel és a tagokkal való érintkezés sikeres keresztül-vitele céljából, az igazgatóság minden köz-ségben, hol szőlő termeléssel foglalkoznak, bizalmi férfiakat „ügyvivőket” nevez ki, a kiknek feladata leendő:

1. Eladásra és betelepítésre ajánlott szőlő területeket nyilvántartani, s a szövetkezetrel közölni.

2. A szövetkezet által beültetett s eladásra kerülő szőlők vételére ajánlkozó ve-vőkkel tárgyalni.

3. A működése helyén levő bor, szőlő, oltvány, vessző stb. készletet, illetve szük-ségletet tudakolni, a szövetkezetnek bejelen-teni, bormintákat beszerezni s küldeni.

4. A szövetkezet által venni vagy eladni kívánt terményeket és anyagokat tudakolni s a vételt vagy eladást közvetíteni. Végül

5. Mindezekről könyvet vezetni. Az ügyvivőket működésükért az igazgatóság által meghatározandó jutalék illeti.

A szövetkezet tagja lehet bárki nemkülönben alapok és egyletek, mint jogi szemé-lyek, és kiskorúak is az általuk aláírott belépési nyilatkozat alapján. A szőlőtelepi-tés és a szőlőszeti termények értékesítését ennire felelően intézmény biztos emeltyűje lenne szőlőtermelésünk és borászatunk felvirágoztatásának, s ha ezen célját a szövetke-zet betölti, a mi, hogy megtörténend ket-ségtelen, ezzel együtt nem megvetendő pénzügyi eredményt is ér el az által, hogy az üzlet részek után tisztességes, sőt je-lentékeny osztalékokot fog tagjainak juttatni.

Az üzletrészek törlesztésére szolgáló összegek egyelőre a pesti magyar kereske-delmi bank terézvárosi fiókjához Budapest, VI. Andrásy-ut 21. sz. alatt küldendők.

Bővebb értesítést az országos szőlőte-lepítő szövetkezet szervező irodája (Buda-pest, VI. Nagymező utca 13. sz. a.) ad. Budapest, 1897. február hó 20.

Igazgatósági rendes tagok: Földváry László cs. és kir. kamarás, nagybirtokos, Haraszi. Lupa Péter orsz. képviselő, Pomáz. Ifj. Horváth Mihály nagybirtokos, Cze-kaháza. Nagy György kir. tanácsos, nagy-birtokos. Temesvár. Vasadi Balog Lajos ref. lelkész, „Magyar Földműves” szerkesztője, Gyuró. Dr. Horváth Jenő ügyvéd, szőlőte-leptulajd. Budapest. Maurer János a „Szőlőszeti és Borászati Lapok”, szerkesztője, szőlőteleptulajd. Kassa.

Igazgatósági póttagok: Moóri Könyg Károly földbirtokos, Pusztazámor. Olgyai Molnár Pál birtokos, Czepléd. Balogh Gyula k. jegyző, Tabajd. Németh József m. titkár, birtokos. Budapest. Bajor József szőlőkezelő, Ráczalmás.

Felügyelő-bizottsági rendes tagok: Papp Károly ref. lelkész, szőlőteleptulajd., Buda-pest. Lengyel Antal tak.-pénztár, igazgató, Szolnok. Deák Tamás intéző, Budapest.

Felügyelő-bizottsági Póttagok: Hanni-bál József ügyvéd, Budapest. Molnár Lajos szőlőtelep-igazgató, Győrök. Medvés Mihály kir. bir. aljegyző. Békásmegyér.

Piros Benő szőlőbirtokos, Czepléd. Borhy János birtokos, P.-Szt.-Mihály. Ger-gelyi Jakab isk. igazgató és szőlőbirtokos Budapest. Striho Gyula gyorsíró, Budapest. Lantorner Ignác k. jegyző, Tárnok. Ifj. Schatz Söbert orvosnövendék, Budapesten. Vékony Antal birtokos, Vadkert. Marosi Péter szőlő-birtokos, Tabajd. Holdampf István magánzó. Sz. Endre. Szentpétery Sándor birtokos, Tázlar. Ruada Karoly kereskedő, Czepléd. Ullrich János szőlőbirtokos, Bácsalmás. Hor-váth Sándor miniszteri számtiszt. Budapest. Lintzbauer József gazdaszt. Tárnok. Bo-ránsits Alajos szőlőbirtokos, Diosd. Banai Benő városi főpénztárnok, teleptulajdonos, Czepléd. Papp Sándor vendéglős, Czepléd. Czermann József borkereskedő, birtokos, Budafok. Vég Sándor kereskedő, Czepléd. Ungváry László kertész, Czepléd. Csuczsin Ignac kertész, Bács-Szt Tamás. Piros La-jos asztalos. Czepléd.

UJDONSÁGOK.

— **A szabadság évfordulója.** Mint előre jeleztük, hogy márczius 15-nek 49-ik évfordulóját a szokottnál na-gyobb ünnepélylyel ülük meg nálunk, bekövetkezett. Az ünnepély, különö-sen a helybeli Casinóban és Polgári körben sikerült fényesen. A Casinó ünnepélyére lejtött országgyűlési kép-viselőnk is: Gajári Ödön. Különben a Casinó ez idő szerint a szabadság ünnepét együtt ülte meg az ipartes-tülettel és a szabadelvűpárttal. A banquetten körül-belül 250-en vehet-tek részt. Ennek következtében, a Casinó nagyterme a szó-szoros ér-telmében zsufolásig megtelt. Az első felköszöntőt Szabó Imre kir. közjegyző tartotta, márczius 15-ike emlékére. Utánna Gajári Ödön országgyűlési kép-viselőnk emelkedett fel, remek beszéd kíséretében emelte poharát a szabad-ság, egyenlőség és testvériségre. A beszédét tüntető lelkesedéssel fogad-ták. Majd Réti Ferencz lelkes beszéd-del üritette poharát Gajári Ödön, kép-viselőnkre. Ezután ismét Gajári éltette Csongrád polgárságát. Ifj. Szarka Mi-hály dr. szépen és hosszasan emléke-zett meg a magyar nemzeti szabadság hőseiről; éltetvén Kossuth Lajost. Baghy Zsigmond a szabadelvűpártra emelte poharát. Utoljára Réti Ferencz valóban lelkes beszédben emlékezett meg a magyar iparosokról, mint akik annak idejében véreket ontották a magyar szabadságért. Alig fejezték be a vacsorát, a Polgári körből Szvoboda

— Terike, az istenért, mi történt? Be-tog? Szóljon gyorsan. Ah! hiszen elájult! Segítség!

Ne kiabáljon hát, mert meghallják, — suttogta a leány, hirtelen fölkapva a fejét. — Pedig most olyan kedvező az alkalom. Még elroutja a szelességével.

Egyre, egyre kedvesebb lett a könny s helyt adott az elragadó mosolynak, a mely oly ellenáthatatlanná tudta tenni ezt a bájos gyermeket. Megfogta a fiatal ember jobbát s édesen csacsogott a fülébe:

— Látja, ön oly nagy buksi. Hát nem veszi észre? Nem érzi, nem mondja a szive, óh, olyan boldog voltam, mikor beszélni kez-dett; azt hittem, magáról beszél, a maga nevében mond olyan sok szépet, a mi reme-gésbe hozott a ... boldogságtól.

Pataki összeráncolta a szemöldökét.

— Terike nem tréfál?

— Nem. Önt szeretem, ha éppen tudni akarja. Mondja meg a másoknak, hogy ne számítson reám. Én öné vagyok, ha kellek, ha nem. Kellek? A fiatal emberben megmoz-dult a szív. Lüketteti érezte vérét, azt a hi-deg, kozönyös vért, a mely eddig hullámzás nélkül, a legnagyobb csendben folydogált erei-ben. Felugrott. Zúgott a feje, bizsergett min-

den csepp vére. Maga sem tudta, hogyan fél-térden ereszkedett.

— Kellesz, kellesz, édes üdvösségem. Nagyon szeretlek! Ki tudna neked ellen-állani?

— Magában pedig így gondolkozott:

No, Laczi, ezt ugyan megcsináltam! Most már csakugyan gratulálhatunk egy-másnak...

*

Három vármegyében beszéltek erről a házasságról s nevettek a szegény Bonti La-czi rovására egy egész életre valót. Jól be-választott a szerelmi szafétába. Ugy kell neki!

Teruska, a ki tavaly még bokorugrós kurta szoknyában járt, eleven, tüzzől-pattant menyecskévé nőtte ki magát s elszédít min-den embert, a kit eléje vet a sors haragja. Az angol, angol maradt. Nem féltékeny reá. Ő tudja miért.

Laczi ma is agglegény. Ha bosszantani kezdik, ezzel vigasztalja magát.

— Majd megvállik, ki nevet utoljára. Hátha elvállik attól a kaczer asszonytól, Bonti Laczi akkor fogja megbosszulni magát. Nem veszi el. Nem, ha térden állva kérné sem...

Ferenz vezetése alatt egy küldöttség érkezett a Casinóba, kik felkérték országgyűlési képviselőnk, hogy látogasson el a Polgári körbe. Ennek következtében, Gajári a Polgári körbe ment, hova a Casinóból is sokan elkísérték. A Polgári körben, mintegy 200-an lehetnek és a megérkező képviselőt lelkes ovációban részesítették. Mind a Casinóban, mind a Polgári körben kivilágos-kiviradtig tartott a mulatság és a lelkes hangulat. Gajári Ödön képviselőnk, másnap a reggeli vonatnál Budapestre utazott.

— **Tanítói gyűlés.** A csongrádmegyei tanítóegylet csongrádi fiók-egylete f. hó 25-én délelőtt tartja rendes közgyűlését a központi elemi iskola igazgatói termében.

— **Visszaküldött szabályrendelet.** Szegvár község vásári helypénzszedési szabályrendeletét a kereskedelemügyi minster nem hagyta jóvá, hanem a vármegye utján elküldi azt a községnek, többféle módosítás esz közlése végett. A módosítandó szabályrendelet a minisztériumtól a f. hó 16-án érkezett le a vármegyéhez.

— **Fegyelmi panasz.** A „Szentés és Vidéké”-ből olvassuk a következő épületes dolgokat: Az elmúlt vasárnapon a szentesi református templom csak éppen azért nem volt közbotrány színhelye, merthogy az egyház agg lelkésze Filó Jánosban meg volt az az önmérséklés, mely visszafojtotta méltó felháborodását. A dolog az, hogy e vasárnapon urvacso-ra-osztás volt és az egyház főgondnoka, Sima a Ferencz az előző napon ráirt az agg Filó Jánosra, hogy káplánját Berkí Sándort ne merészelje az Ur asztalához bocsátani, miután az olyan erkölcsös lények, mint Sima a Ferencz és az ő csatlósai ezen annyira felháborodnának, hogy tünnetesen volnának kénytelenek az Úrvacsora-ot osztó papot kikerülni és az ebből keletkező botrányért Filó Jánosra háritanak a felelősséget. Berkí Sándor ennek folytán bár a világ főgondnok sem őt sem senki más papot semmi egyházi funkciótól el nem tilthatja — nehogy skandalumot csináljanak, amiért különben egyedül Sima a Ferencz volt volna a felelős — nem is ment templomba: — de azért nem kevésbé botrányos esettől kifolyóan Filó János lelkész fegyelmi panasszal fordul Sima a Ferencz főgondnok ellen úgy az espereshez, mint a püspökhöz. Ugy tudjuk, az ellene és neje ellen indult nemtelen, hitvány hajsza dolgában, az agg lelkész önmaga ellen is vizsgálatot kér illetékes egyházi hatóságától.

— **Sorozás.** Az ideai ujonczozás a lefolyt héten tartatott meg városunkban. Az eredmény a következő: I. korosztály 77, II. 20, III. 2 honvéd. Póttartalékos: I. Korosztály I, II, O, III. 12.

— **Fogadatlan prókátor.** A „Csongrádi Közlöny” érdemes szerkesztősége, megint fogadatlan prókátoroskodik. Ugyanis: a nevezett lap m. vasárnapi számában „Liberális eljárás” czim alatt, minden megbizás nélkül S. A. munkatársunkat veszi kegyes párt-

fogásába. Kívül azt állítja, hogy azért mondott le a kaszinói választmányi tagságról: mert „egy bizonyos államtitviselő” fel nem vételét szívére vette. Hat ezennel kijelentjük, hogy szeretett kollégánk prókátor léttére (ha bár fogadatlan is) nagyon rosszul van ertesülve. Mert midőn az illető titviselő, felvételéről volt szó, a felvétel mellett csak két öreg ur szavazott. Amennyiben S. A. kollégánk nem tartja magát öreg urnak, hát a felvetelt ő sem szavazta meg. De más részt meg a választmány e tekintetbeni eljárását helyesli is. Hogy be nem jutott a választmányba, az egyenest a saját elhatározásán mult. Azelőtt pedig a választmányi tagságról, mint annak szóval kifejezést is adott, azért mondott le: mert éppen az illető állam hivatalnok fel nem vételére miatt, úgy ő, mint az egész választmány, egyesek, a kaszinón kívül álló egyének által, szóval inzultaltatott. Ami pedig azt illeti, hogy B. M. az ő vállain emelkedett fel, csak annyit jegyünk meg, hogy az illető, a ki 400 frtos néptanító, ennél fogva valami gyöngy atlasba ma sincs. Ahhoz pedig, hogy valaki, egy 400 frtos néptanító polczra emelkedhessen, nem valami nagy protekció szükséges. Hogy azután az illető közkedveltségű egyéniség, azt saját szorgalmának és jó modorának köszönheti. Nos, tehát arra válaszoljon a „Csongrádi Közlöny” t. szerkesztősége, hogy miért nem beszél igazat? (Hiszen, mint fogadatlan prókátornak, akár igazat mond) akár nem, csak egy lehet a fizetése.)

— **A pofonok ára.** Régebb időben a pofonok árát a törvény szabta meg, még pedig olyan formán, hogy ha közönséges polgárt ért e kitudtetes, hát 5 frtba, ha pedig nemes embert, hát 100 frtban állapította meg a bíróság. Ma azonban Ornyik János nyiltterező tanácsbéli ur egy harmadik kasztot is állított fel, amennyiben beleegyezett abba, hogy ha tanácsbéli nyálnak képen, hát az 5 frtnak még 10 pohár sör szállagja is legyen. De Piroksa István bíró ur Ornyik János tanácsbéli pofon-dij reformjába sehogysem akar bele nyugodni: mert kimondta azt, hogy ha a tanácsbéli holmi pofonokkal tüntetnek ki, hát ha a pofonok árára nézve egyezsége lép, egyuttal kötelességének ismerje a községhezától is kilépni. Amennyiben olyan tanácsbélivel egy hajlék alatt nem hajlandó meg lenni, aki képen nyalását 5 frt készpénzért és 10 pohár sör honoráriumért agyon hallgatja. Pedig ez a furcsa historia, éppen a köznépszerűségnek örvendő nyiltterező Ornyik János tanácsbéli történet meg Ugyan is, valahogy össze-különbözött Forgó Sándor gazdával: midőn az ügy tetlegességre került, Forgó Sándornak még egy Forgó érkezett segítségére, kik forgószelvényeségével legyintettek néhányszor arczul; az ide-oda forgó tanácsbéli urat. Diktum-taktum, a dolognak az lett a vége, hogy a nyiltterező tanácsbéli ur, kinek tiszta jelleméhez és fenkölt karakteréhez szó nem férhet, a nyert pofonok fejében, a nevezett Forgóktól 5 frt készpénzt és 10 pohár sörert elfogadni kegyeskedett. Így ez a kínos ügy végkép befejezést nyert volna, ha Piroksa István bíró ur beleegyezett volna. De a bíró ur tisztelettel felkérte Ornyik János tanácsbéli urat, hogy az 5 frtot és a 10 pohár sörert tekintse buzzó hivatalos minőségéért és a közügyek iránt tanusított oda-

adásáért végkielégítési tisztelet díjnak, és legyen szíves lemondását, e diszes állásról haladéktalanul beadni. Azonban Ornyik János tanácsbéli ur, mint praktikus férfiú azt gondolta, hogy jobb lesz, ha a kecske is jó lakik, meg a kaposzta is megmarad, makacsul ragaszkodik ahhoz a lőczához, mit már 4 éven keresztül állandóan melegít, a közügyek előre vitelének nagyobb dicsőségére. Vagyis, képletnélkül szólva, a közmunka és közlekedésügyi tárczától megválni, még a bíró ur óhajára sem hajlandó. Ennek következtében, Piroksa István bíró ur, az állásához kitartó makacssággal ragaszkodó tanácsbéli urat, a járási főszolgabíró ur szíves jó indulatába ajánlotta.

Tavaszi divat. Hogy mily érdekes és sikkes lesz az ideai tavaszi divat: Látható *Áts és társai* üzletében, melynek főnökei e napokban érkeztek meg külföldi bevásárlási utjokról, beszerezve a legromekabb lyoni selymeket, divat szövöketet, eredeti francia és angol ruhamodelleket, valamint, szebbnél szebb kész confectionokat u. m. gallérokat, kabátokat, köpenygeket és az idén annyira kedvelt bolérokat (figaró) Ruhák, confectionok párisi minták szerint a legszebb kivitelben készíttetnek igen mérsékelt áron. Vidéki megrendelések kiváló gonddal eszközöletnek.

Közgazdaság.

Az Első Leánykínázási Egylet m. sz. márczius 14-én tartotta Schwarz Armin elnöklété alatt XXXIV. rendes közgyűlést. Az évi jelentésből kivesszük, hogy 1896. évben 3321 tag 6062 jutalékrésszel iratott be és nászjutalékok fejében 161,092.69 fizettetett ki. Az 1896. évben elért 315,568.32 üzleti felesleg által a díjtartalék 1356,492.26 kr-ra, a nászjutalék felemelési tartalék 100,315.37 kr-ra, a külön tartalék alap 40,966.13 kr-ra emelkedett. A mérleg 1,522,763.34 krczár vagyont mutat ki, mely fedezetét nyeri két négyemeletes intézetei bérházban, takaréki betétekben és elsőrendű értékpapirokban. — A jelentés tudomásul vétetett és a felügyelőbizottság indítványához képest a felmentvény egyhangulag megadatott. Az igazgatóság javaslata, hogy a mult év május havában létesített és az időszert 5561.41 frtból álló a nyugdíjalaphoz 1000 frt utaltassék, elfogadatott. Gerő Károly intézeti tag indítványára Schwarz Armin elnöknek, Kohn Arnold vezérigazgatónak és az egész igazgatási testületnek jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.

Felügyelő-bizottsági tagokká ismét megválasztattak Dr. Alexander Bernát, Dr. Simonyi Zsigmond, Basch Lajos, Héger József, Leipniker Gyula és Weil Dávid I. A választmányba ufolag választattak a kisorsolt tagok: Bauer Sándor, Blazek I. Antal, Dr. Braun Fülöp, Fischer Mór, Frank Albert, Goitein Ignác, Holländer Ede, Kendi Antal, Reiner József, Sarkadi Bertalan, Seemann Károly, Seifensieder József, Sshillinger Miksa, Strasser Armin és Wertheimer Albert.

Uj tagok: Fon Dezső, Köbel Ignác és Salzer Ignác.

Felölés szerkesztő: **Eder János.**
Kiadólap tulajdonos: **Weisz Márk.**

A M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, Váci-körút 32. szám alatt.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gözcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolót, Stibor-féle körfürészeit, kaszáló- és aratógépeit,

továbbá **S A C K**-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

10-2